

บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

เรื่อง การดำรงตำแหน่งของคณะกรรมการธนาคารแห่งประเทศไทยตามบทเฉพาะกาล
ของพระราชบัญญัติธนาคารแห่งประเทศไทย (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๑

ธนาคารแห่งประเทศไทย (ธปท.) ได้มีหนังสือ ที่ ธปท.ผกด.(๐๒) ๒๖๖๓/๒๕๕๑ ลงวันที่ ๓ ธันวาคม ๒๕๕๑ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สรุปความได้ว่า ตามที่ ธปท. ได้หารือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ตามบทเฉพาะกาลของพระราชบัญญัติธนาคารแห่งประเทศไทย (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๑ และต่อมาคณะกรรมการกฤษฎีกาได้ตอบข้อหารือ โดยมีความเห็นปรากฏตามบันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่อง ปัญหาเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ตามบทเฉพาะกาลของพระราชบัญญัติธนาคารแห่งประเทศไทย (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๑ (เรื่องเสร็จที่ ๖๙๖/๒๕๕๑) ว่า บทเฉพาะกาลตามมาตรา ๑๔ บัญญัติให้คณะกรรมการ ธปท. ชุดเดิมที่ดำรงตำแหน่งอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัติดังกล่าวใช้บังคับ ยังคงอยู่ในตำแหน่งและปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการ ธปท. ต่อไปได้ และคณะกรรมการ ธปท. ชุดเดิมจะสิ้นสุดลงเมื่อมีการแต่งตั้งคณะกรรมการ ธปท. ชุดใหม่ นั้น

ผู้ตรวจการแผ่นดินได้มีหนังสือที่ ผผ. ๐๗/๖๔๗๑ ลงวันที่ ๑๕ ตุลาคม ๒๕๕๑ แจ้งผลวินิจฉัยของผู้ตรวจการแผ่นดิน กรณีการแต่งตั้งคณะกรรมการคัดเลือกคณะกรรมการ ธปท. และการแต่งตั้งคณะกรรมการ ธปท. ไม่ชอบด้วยกฎหมาย โดยได้วินิจฉัยว่า การคัดเลือกบุคคลที่สมควรได้รับการแต่งตั้งเป็นประธานกรรมการและกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการ ธปท. ไม่ชอบด้วยกฎหมาย เนื่องจากกรรมการคัดเลือกที่ได้รับการแต่งตั้งจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังบางคนมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๒๘/๑ แห่งพระราชบัญญัติธนาคารแห่งประเทศไทย พุทธศักราช ๒๔๘๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติธนาคารแห่งประเทศไทย (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๑ ผู้ตรวจการแผ่นดินจึงได้อาศัยอำนาจตามมาตรา ๓๐ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๔๒ แจ้งให้นายกรัฐมนตรีพิจารณาดำเนินการระงับการทูลเกล้าฯ เพื่อทรงแต่งตั้งประธานกรรมการ ธปท. และได้แจ้งให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังดำเนินการยกเลิกการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการ ธปท. และดำเนินการแต่งตั้งคณะกรรมการคัดเลือกบุคคลที่สมควรได้รับการแต่งตั้งเป็นประธานกรรมการและกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการ ธปท. ให้เป็นไปตามกฎหมาย รวมทั้งผู้ตรวจการแผ่นดินได้แจ้งให้สำนักเลขาธิการทราบแล้ว ซึ่งในขณะนี้ยังมีโอกาสคาดการณ์ได้ว่าการแต่งตั้งเป็นประธานกรรมการและกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการ ธปท. จะแล้วเสร็จในระยะเวลาใด

ส่งพร้อมหนังสือ ที่ นร ๐๙๐๑/๐๐๖๔ ลงวันที่ ๒๑ มกราคม ๒๕๕๒ ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกามีถึงสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

โดยที่ในขณะที่มีการแต่งตั้งกรรมการอื่นในคณะกรรมการ ธปท. ตามมาตรา ๑๕ แห่งพระราชบัญญัติธนาคารแห่งประเทศไทย ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติธนาคารแห่งประเทศไทย (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๗ (คณะกรรมการ ธปท. ชุดเดิม) นั้น ธปท. อยู่ภายใต้บังคับพระราชบัญญัติคุณสมบัติมาตรฐานสำหรับกรรมการและพนักงานรัฐวิสาหกิจ พ.ศ. ๒๕๑๘ ซึ่งมีบทบัญญัติกำหนดคุณสมบัติกรรมการของรัฐวิสาหกิจว่าต้องมีอายุไม่เกินหกสิบห้าปีบริบูรณ์ และกำหนดวาระให้อยู่ในตำแหน่งกรรมการคราวละสามปี แต่อาจได้รับการแต่งตั้งใหม่ได้ ปรากฏว่ามีกรรมการในคณะกรรมการ ธปท. ชุดเดิมคนหนึ่งจะครบวาระในการดำรงตำแหน่ง สามปี และกรรมการอีกคนหนึ่งจะมีอายุครบหกสิบห้าปีบริบูรณ์ ในเดือนมกราคมและเดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๕๒ ตามลำดับ กรณีจึงมีปัญหาข้อกฎหมายเกิดขึ้นเนื่องจากมาตรา ๕ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติธนาคารแห่งประเทศไทย ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติธนาคารแห่งประเทศไทย (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๑ กำหนดให้ ธปท. เป็นนิติบุคคล มีฐานะเป็นหน่วยงานของรัฐที่ไม่เป็นส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณและกฎหมายอื่น ประกอบกับในมาตรา ๑๙ และมาตรา ๒๐ บัญญัติให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการ ธปท. มีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสามปี กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระอาจได้รับแต่งตั้งอีกได้ แต่จะดำรงตำแหน่งติดต่อกันเกินสองวาระไม่ได้ และกำหนดให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งเมื่อมีอายุครบเจ็ดสิบปีบริบูรณ์ด้วย

ธปท. พิจารณาแล้ว เห็นว่า

๑. ธปท. มิได้เป็นรัฐวิสาหกิจตามพระราชบัญญัติคุณสมบัติมาตรฐานสำหรับกรรมการและพนักงานรัฐวิสาหกิจฯ ตั้งแต่วันที่ ๔ มีนาคม ๒๕๕๑ เป็นต้นมา ซึ่งเป็นวันที่พระราชบัญญัติธนาคารแห่งประเทศไทย (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๑ มีผลใช้บังคับ ดังนั้น จึงไม่ต้องนำบทบัญญัติตามกฎหมายดังกล่าวมาใช้บังคับกับ ธปท. อีกต่อไป

๒. มาตรา ๑๙ และมาตรา ๒๐ แห่งพระราชบัญญัติธนาคารแห่งประเทศไทย ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติธนาคารแห่งประเทศไทย (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๑ เป็นบทบัญญัติที่ใช้บังคับกับกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๑๗ กล่าวคือ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งได้แต่งตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติธนาคารแห่งประเทศไทยที่แก้ไขเพิ่มเติมเท่านั้น ดังนั้น จึงไม่สามารถนำมาตรา ๑๙ และมาตรา ๒๐ มาใช้บังคับกับกรรมการ ธปท. ชุดเดิม

๓. บทเฉพาะกาลตามมาตรา ๑๔ แห่งพระราชบัญญัติธนาคารแห่งประเทศไทย (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๑ มีวัตถุประสงค์เพื่อให้คณะกรรมการ ธปท. ชุดเดิมยังคงปฏิบัติหน้าที่ได้ต่อไป เพื่อให้การปฏิบัติหน้าที่มีความต่อเนื่องและมีให้ขาดผู้ปฏิบัติหน้าที่ ดังนั้น กรรมการในคณะกรรมการ ธปท. ชุดเดิมจึงยังสามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ต่อไปจนกว่าจะมีการแต่งตั้งประธานกรรมการและกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการ ธปท. ชุดใหม่ ตามนัยความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกาข้างต้น

ธปท. จึงมีความเห็นว่า กรณีกรรมการในคณะกรรมการ ธปท. ชุดเดิมคนหนึ่งที่จะครบวาระการดำรงตำแหน่งสามปี และกรรมการอีกคนหนึ่งที่มีอายุครบหกสิบห้าปีบริบูรณ์นั้น กรรมการข้างต้นยังสามารถอยู่ในตำแหน่งและปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการ ธปท. ต่อไปได้

จนกว่าจะมีการแต่งตั้งประธานกรรมการและกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการ ธปท. ชุดใหม่ โดยไม่ต้องถือปฏิบัติตามมาตรา ๕ และมาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัติคุณสมบัติมาตรฐานสำหรับกรรมการและพนักงานรัฐวิสาหกิจฯ หรือตามมาตรา ๑๙ และมาตรา ๒๐ แห่งพระราชบัญญัติธนาคารแห่งประเทศไทยฯ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติธนาคารแห่งประเทศไทย (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๑ และเพื่อมิให้เกิดปัญหาในการใช้บังคับกฎหมาย ธปท. จึงขอหารือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาว่า ความเห็นของ ธปท. ดังกล่าวถูกต้องหรือไม่

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๓) ได้พิจารณาข้อหารือของธนาคารแห่งประเทศไทย โดยมีผู้แทนกระทรวงการคลัง (สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง) และผู้แทนธนาคารแห่งประเทศไทย เป็นผู้ชี้แจงข้อเท็จจริงแล้ว มีความเห็นว่า เมื่อบทเฉพาะกาลตามมาตรา ๑๔^๑ แห่งพระราชบัญญัติธนาคารแห่งประเทศไทย (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๑ กำหนดให้กรรมการในคณะกรรมการ ธปท. ชุดเดิม ซึ่งจัดตั้งขึ้นตามมาตรา ๑๕ แห่งพระราชบัญญัติธนาคารแห่งประเทศไทย พุทธศักราช ๒๔๘๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติธนาคารแห่งประเทศไทย (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๔๘๗ ที่ดำรงตำแหน่งอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ อยู่ในตำแหน่งและปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการ ธปท. ต่อไปจนกว่าจะมีการแต่งตั้งประธานกรรมการและกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการ ธปท. ชุดใหม่ ตามมาตรา ๒๔ แห่งพระราชบัญญัติธนาคารแห่งประเทศไทย พุทธศักราช ๒๔๘๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ จึงหมายความว่า บทบัญญัติดังกล่าวมุ่งประสงค์จะให้คณะกรรมการ ธปท. ชุดเดิมที่แต่งตั้งขึ้นตามมาตรา ๑๕ แห่งพระราชบัญญัติธนาคารแห่งประเทศไทยฯ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติธนาคารแห่งประเทศไทย (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๔๘๗ ยังคงสามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ต่อไปจนกว่าจะมีการแต่งตั้งประธานกรรมการและกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการ ธปท. ชุดใหม่ ตามมาตรา ๒๔ แห่งพระราชบัญญัติธนาคารแห่งประเทศไทยฯ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติธนาคารแห่งประเทศไทย (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๑ เพื่อให้การปฏิบัติหน้าที่มีความต่อเนื่องและมีให้ขาดผู้ปฏิบัติหน้าที่ ซึ่งสอดคล้องกันกับแนวความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑๒) ในเรื่องเสร็จที่ ๖๙๖/๒๕๕๑^๒ ดังนั้น แม้จะปรากฏข้อเท็จจริงว่ามีกรรมการใน

^๑ มาตรา ๑๔ ให้กรรมการในคณะกรรมการธนาคารแห่งประเทศไทยซึ่งจัดตั้งขึ้นตามมาตรา ๑๕ แห่งพระราชบัญญัติธนาคารแห่งประเทศไทย พุทธศักราช ๒๔๘๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติธนาคารแห่งประเทศไทย (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๔๘๗ ที่ดำรงตำแหน่งอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ อยู่ในตำแหน่งและปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการธนาคารแห่งประเทศไทยต่อไป จนกว่าจะมีการแต่งตั้งประธานกรรมการและกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการธนาคารแห่งประเทศไทยตามมาตรา ๒๔ แห่งพระราชบัญญัติธนาคารแห่งประเทศไทย พุทธศักราช ๒๔๘๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ แต่ทั้งนี้ต้องไม่เกินหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

^๒ บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่อง ปัญหาเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ตามบทเฉพาะกาลของพระราชบัญญัติธนาคารแห่งประเทศไทย (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๑ ส่งพร้อมหนังสือสำนักงาน

คณะกรรมการ ธปท. ชุดเดิม จะครบวาระการดำรงตำแหน่ง หรือมีอายุครบหกสิบห้าปีบริบูรณ์ก็
ตาม กรรมการ ธปท. ตามกรณีข้อหาหรือก็ยังคงสามารถปฏิบัติหน้าที่ต่อไปได้โดยบทบัญญัติของ
กฎหมายดังกล่าวจนกว่าจะมีการแต่งตั้งประธานกรรมการและกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิใน
คณะกรรมการ ธปท. ชุดใหม่

(ลงชื่อ) พรทิพย์ จาละ

(คุณพรทิพย์ จาละ)

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

มกราคม ๒๕๕๒